KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.10.2018 r.
COM(2018) 691 final

2018/0356 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Dynamicznie rozwijające się gospodarki Azji Południowo-Wschodniej, z 600 milionami konsumentów i szybko rosnącą klasą średnią, są kluczowymi rynkami dla eksporterów i inwestorów z Unii Europejskiej. Z łączną kwotą 227,3 mld EUR w handlu towarami (2017 r.) i 77 mld EUR w handlu usługami (2016 r.) Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) jako całość jest trzecim co do wielkości partnerem handlowym UE spoza Europy – po Stanach Zjednoczonych i Chinach. Jednocześnie całkowita kwota 263 mld EUR bezpośrednich inwestycji zagranicznych (2016 r.) w ASEAN czyni z UE pierwszego bezpośredniego inwestora zagranicznego na tym obszarze; ASEAN jako całość jest z kolei drugim co do wielkości bezpośrednim azjatyckim inwestorem zagranicznym w UE – o łącznej wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych wynoszącej 116 mld EUR (2016 r.).

Wymiana handlowa między UE a Wietnamem w 2017 r. osiągnęła wartość 47,6 mld EUR, co oznacza, że Wietnam stał się drugim największym partnerem handlowym UE w ASEAN – po Singapurze, a przed Malezją. Wietnam jest jedną z najszybciej rosnących gospodarek w ASEAN; w ostatnim dziesięcioleciu średnia stopa wzrostu PKB w tym kraju wynosiła około 6 % i według prognoz poziom ten ma zostać utrzymany w przyszłości. Wietnam jest tętniącą życiem gospodarką liczącą ponad 90 mln mieszkańców, którą charakteryzuje najszybciej rosnąca klasa średnia w ASEAN oraz młoda i dynamiczna siła robocza. Ze względu na wysoki wskaźnik alfabetyzacji i poziom edukacji, stosunkowo niskie płace, dobrą jakość sieci połączeń oraz centralną lokalizację w ASEAN, coraz więcej zagranicznych inwestorów wybiera Wietnam na centralny węzeł obsługujący region Mekongu i inne.

Dnia 23 kwietnia 2007 r. Rada upoważniła Komisję do rozpoczęcia negocjacji w sprawie międzyregionalnej umowy o wolnym handlu z państwami ASEAN. Przy założeniu, że celem było wynegocjowanie umowy o wolnym handlu między regionami, upoważnienie dawało jednak możliwość negocjacji dwustronnych na wypadek, gdyby nie udało się osiągnąć porozumienia co do prowadzenia negocjacji wspólnie z grupą państw ASEAN. Z uwagi na trudności, jakie wystąpiły w trakcie negocjacji międzyregionalnych, obie strony uznały, że doszło do impasu, i zgodziły się na wstrzymanie rokowań.

Dnia 22 grudnia 2009 r. Rada zgodziła się na rozpoczęcie negocjacji dwustronnych z poszczególnymi państwami ASEAN, na podstawie upoważnienia i wytycznych negocjacyjnych z 2007 r., jednocześnie zachowując cel strategiczny, jakim jest umowa międzyregionalna. Rada upoważniła również Komisję do rozpoczęcia negocjacji dwustronnych najpierw z Singapurem, jako pierwszy krok do celu, jakim jest terminowe podjęcie takich negocjacji z innymi istotnymi państwami ASEAN. UE podjęła następnie negocjacje dwustronne w sprawie umów o wolnym handlu z Malezją (2010 r.), Wietnamem (2012 r.), Tajlandią (2013 r.), Filipinami (2015 r.) i Indonezją (2016 r.).

Dnia 15 października 2013 r., na podstawie nowej kompetencji UE przyznanej na mocy Traktatu z Lizbony, Rada upoważniła Komisję do rozszerzenia toczących się negocjacji dwustronnych z państwami ASEAN, aby objąć nimi również ochronę inwestycji.

Na podstawie wytycznych negocjacyjnych przyjętych przez Radę w 2007 r. i uzupełnionych w październiku 2013 r. o ochronę inwestycji Komisja wynegocjowała z Wietnamem ambitną

i kompleksową umowę o wolnym handlu oraz umowę o ochronie inwestycji, by stworzyć nowe możliwości i zapewnić pewność prawa w celu sprzyjania rozwojowi handlu i inwestycji między obydwoma partnerami. Teksty obu umów, po weryfikacji prawnej, zostały upublicznione i znajdują się pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/vietnam/

Komisja przedkłada następujące wnioski dotyczące decyzji Rady:

– wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu;

– wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu;

– wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony oraz

– wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony.

Wcześniej Komisja przedłożyła wniosek dotyczący horyzontalnego rozporządzenia ochronnego, które będzie obejmowało między innymi Umowę o wolnym handlu między UE a Wietnamem.

Załączony wniosek dotyczący decyzji Rady stanowi instrument prawny w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Negocjacje Umowy o wolnym handlu i Umowy o ochronie inwestycji zostały poprzedzone prowadzonymi przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych negocjacjami Umowy o partnerstwie i współpracy (UPiW) między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, która to Umowa weszła w życie w październiku 2016 r. UPiW stanowi ramy prawne dla dalszego rozwoju już długotrwałego i silnego partnerstwa UE i Wietnamu w wielu różnych dziedzinach obejmujących: dialog polityczny, handel, energię, transport, prawa człowieka, edukację, naukę i technologię, wymiar sprawiedliwości, azyl i migrację.

Długotrwałe stosunki handlowe i gospodarcze UE i Wietnamu rozwijały się dotychczas bez szczegółowych ram prawnych. Wynegocjowane umowy – Umowa o wolnym handlu i Umowa o ochronie inwestycji – będą stanowić instrumenty szczegółowe nadające skuteczność przepisom UPiW dotyczącym handlu i inwestycji oraz będą integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych między UE a Wietnamem.

Od dnia wejścia w życie Umowa UE–Wietnam o ochronie inwestycji zastąpi dwustronne umowy między Wietnamem a państwami członkowskimi UE, które to umowy zostały wymienione w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych) do Umowy o ochronie inwestycji.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Umowa o wolnym handlu i Umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem są w pełni spójne z polityką Unii i nie wymagają od UE zmiany jej zasad, przepisów ani standardów w żadnym z regulowanych obszarów. Ponadto, podobnie jak w przypadku wszystkich pozostałych umów handlowych i inwestycyjnych wynegocjowanych przez Komisję, Umowa o wolnym handlu oraz Umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem w pełni chronią usługi publiczne i zapewniają, aby prawo rządów do stanowienia przepisów w interesie publicznym było przez te umowy w pełni zachowane i stanowiło główną zasadę leżącą u ich podstaw.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

W następstwie opinii 2/15 Trybunału Sprawiedliwości UE oraz w świetle szeroko zakrojonych dyskusji, jakie po niej nastąpiły wśród instytucji UE, na temat struktury umów handlowych i inwestycyjnych, Komisja przedstawia wyniki negocjacji z Wietnamem w postaci dwóch odrębnych umów: Umowy o wolnym handlu i Umowy o ochronie inwestycji, podobnie jak miało to miejsce w przypadku wyników negocjacji między UE i Singapurem.

W świetle opinii 2/15 oraz biorąc pod uwagę, że treść Umowy o wolnym handlu UE–Wietnam jest w zasadzie taka sama jak treść Umowy o wolnym handlu UE–Singapur, wszystkie obszary objęte Umową o wolnym handlu UE–Wietnam wchodziłyby w zakres kompetencji UE, a w szczególności art. 91, art. 100 ust. 2 i art. 207 TFUE. Analogicznie, wszystkie merytoryczne postanowienia dotyczące ochrony inwestycji na podstawie Umowy o ochronie inwestycji, w zakresie, w jakim odnoszą się do bezpośrednich inwestycji zagranicznych, byłyby objęte zakresem art. 207 TFUE.

W rezultacie Umowa o wolnym handlu UE–Wietnam ma zostać podpisana przez Unię na mocy decyzji Rady wydanej na podstawie art. 218 ust. 5 TFUE i zawarta przez Unię na mocy decyzji Rady wydanej na podstawie art. 218 ust. 6 TFUE, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Dodano ponadto art. 218 ust. 7 TFUE jako podstawę prawną, ponieważ Rada powinna upoważnić Komisję do zatwierdzenia stanowiska Unii w sprawie pewnych zmian do Umowy o wolnym handlu z uwagi na fakt, że Umowa ta przewiduje przyspieszone lub uproszczone procedury zatwierdzania takich zmian. Z tego względu Komisję należy upoważnić do zatwierdzania zmian lub poprawek, które mają być przyjęte przez Komitet ds. Handlu na podstawie art. 9.20 (Zmiany i sprostowania związane z zakresem) i 9.23 (Komitet ds. Inwestycji, Handlu Usługami, Handlu Elektronicznego i Zamówień Rządowych) w odniesieniu do wykazu podmiotów zawartego w sekcjach od A (Podmioty rządowe na szczeblu centralnym) do C (Inne podmioty objęte niniejszą Umową) w załącznikach 9-A (Zakres zamówień rządowych w przypadku Unii) i 9-B (Zakres zamówień rządowych w przypadku Wietnamu).

Umowa o ochronie inwestycji UE–Wietnam ma zostać podpisana przez Unię na podstawie decyzji Rady wydanej na podstawie art. 218 ust. 5 TFUE i zawarta przez Unię na podstawie decyzji Rady wydanej na podstawie art. 218 ust. 6 TFUE, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i ratyfikacji przez państwa członkowskie zgodnie z ich procedurami wewnętrznymi.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Jak potwierdzono w opinii 2/15 dotyczącej Umowy o wolnym handlu UE–Singapur, przez analogię, Umowa o wolnym handlu UE–Wietnam w wersji przedstawionej Radzie nie obejmuje żadnych kwestii nienależących do wyłącznych kompetencji UE.

Jeżeli chodzi o Umowę o ochronie inwestycji, Trybunał potwierdził, że – zgodnie z art. 207 TFUE – UE ma wyłączne kompetencje w odniesieniu do wszystkich merytorycznych postanowień o ochronie inwestycji, w zakresie, w jakim odnoszą się one do bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Trybunał potwierdził także wyłączną kompetencję UE w odniesieniu do mechanizmu rozstrzygania sporów między państwami dotyczących ochrony inwestycji. Ponadto Trybunał stwierdził, że UE ma kompetencje dzielone w odniesieniu do inwestycji innych niż bezpośrednie i rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem (co zostało później zastąpione w Umowie o ochronie inwestycji systemem sądów ds. inwestycji), gdy stroną pozwaną są państwa członkowskie[1].

Elementy te nie mogą zostać oddzielone w spójny sposób od postanowień materialnych ani od rozstrzygania sporów między państwami i w związku z tym powinny być włączane do umów na szczeblu UE.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest zgodny z wizją określoną w strategii „Europa 2020” i przyczynia się do osiągnięcia celów Unii w dziedzinie handlu i rozwoju.

- **Wybór instrumentu**

Wniosek jest zgodny z art. 218 TFUE, który przewiduje, że to Rada przyjmuje decyzje dotyczące umów międzynarodowych. Nie istnieje żaden inny instrument prawny, który mógłby posłużyć do osiągnięcia celu wyrażonego w niniejszym wniosku.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Po zakończeniu negocjacji z Wietnamem zespół pod kierunkiem głównego ekonomisty DG ds. Handlu przeprowadził analizę korzyści gospodarczych spodziewanych w związku z Umową.

Z analizy wynika, że zniesienie dwustronnych stawek celnych i podatków wywozowych wraz z ograniczeniem barier pozataryfowych, które wpływają na transgraniczną wymianę towarów i usług, znacznie ożywi handel dwustronny. Szacuje się, że do 2035 r. wartość wywozu z UE do Wietnamu wzrośnie o ponad 8 mld EUR, natomiast wywozu z Wietnamu do UE – o 15 mld EUR. Oznacza to wzrost w ujęciu względnym wywozu z UE do Wietnamu o blisko 29 %, zaś wywozu z Wietnamu do UE o prawie 18 %.

W oparciu o modelowanie ekonomiczne oszacowano również, że w efekcie Umowy o wolnym handlu do 2035 r. dochód narodowy UE mógłby wzrosnąć o ponad 1,9 mld EUR, natomiast dochód narodowy Wietnamu w tym samym okresie mógłby się zwiększyć o 6 mld EUR. Istotna różnica pod względem oczekiwanych korzyści jest wynikiem dużej różnicy

[1] Zob. wyjaśnienie w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-600/14 Niemcy przeciwko Radzie (wyrok z dnia 5 grudnia 2017 r.), pkt 69.

między relatywnym znaczeniem UE i Wietnamu jako miejsca przeznaczenia wywozu dla drugiej strony.

Można uznać, że przedstawione powyżej wyniki analizy ilościowej zaniżają rzeczywiste skutki gospodarcze Umowy, ponieważ nie uwzględniają dających się przewidzieć korzyści związanych ze wzmocnieniem ochrony i egzekwowaniem praw własności intelektualnej lub liberalizacją bezpośrednich inwestycji zagranicznych w przemyśle wytwórczym oraz zamówień publicznych. Ponadto w modelu nie było możliwe uwzględnienie efektu synergii w globalnych łańcuchach dostaw, wynikającego z Umowy o wolnym handlu UE–Wietnam, zwłaszcza w szerszym kontekście starań o dalsze wzmocnienie stosunków gospodarczych UE z regionem ASEAN, można jednak oczekiwać, że taki efekt synergii będzie znaczący.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przed rozpoczęciem negocjacji dwustronnych z Wietnamem wykonawca zewnętrzny przeprowadził ocenę wpływu Umowy o wolnym handlu między UE a ASEAN na zrównoważony rozwój[2], by zbadać potencjalne skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe bliższej współpracy gospodarczej między tymi dwoma regionami.

W ramach przygotowania oceny wpływu Umowy na zrównoważony rozwój wykonawca zasięgnął opinii wewnętrznych i zewnętrznych ekspertów, zorganizował konsultacje publiczne w Brukseli i w Bangkoku oraz odbył dwustronne spotkania i rozmowy z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego w UE i ASEAN. Konsultacje przeprowadzone w ramach oceny wpływu Umowy na zrównoważony rozwój stworzyły platformę umożliwiającą włączenie kluczowych zainteresowanych podmiotów i społeczeństwa obywatelskiego do dialogu poświęconego polityce handlowej dotyczącej Azji Południowo-Wschodniej.

Zarówno sprawozdanie z oceny wpływu Umowy na zrównoważony rozwój, jak i konsultacje przeprowadzone w kontekście jej przygotowywania zapewniły Komisji dane, które miały duże znaczenie podczas wszystkich dwustronnych negocjacji handlowych i inwestycyjnych podjętych z poszczególnymi państwami ASEAN.

W czerwcu 2012 r. Komisja przeprowadziła ponadto konsultacje publiczne w sprawie przyszłej umowy dwustronnej z Wietnamem, obejmujące kwestionariusz przygotowany w celu uzyskania od zainteresowanych podmiotów informacji, które później pomogły Komisji w ustaleniu priorytetów i podejmowaniu decyzji w trakcie całego procesu negocjacyjnego. W trakcie konsultacji otrzymano 62 odpowiedzi, z których 43 pochodziły od federacji i stowarzyszeń branżowych, 16 od poszczególnych przedsiębiorstw, a trzy od państw członkowskich. Odpowiedzi dotyczyły szerokiego zakresu sektorów, w tym rolnictwa i żywności, ICT, wyrobów włókienniczych, usług, produktów leczniczych, chemikaliów, metali, zielonej energii, przemysłu motoryzacyjnego, maszynowego, drzewnego i papierniczego. Po konsultacjach pisemnych nastąpiły spotkania z wybraną liczbą respondentów, którzy odpowiedzieli na kwestionariusz i zostali wybrani jako reprezentujący najbardziej wrażliwe sektory w negocjacjach z Wietnamem (wyroby włókiennicze, napoje alkoholowe, produkty lecznicze, przemysł motoryzacyjny i ICT).

W maju 2015 r. zorganizowano spotkanie okrągłego stołu z zainteresowanymi podmiotami reprezentującymi prawa człowieka i zrównoważony rozwój w kontekście stosunków dwustronnych między UE a Wietnamem[3]. Komisja przeprowadziła następnie specjalną

[2] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/145989.htm
[3] http://trade.ec.europa.eu/doclib/events/index.cfm?id=1288

analizę[4] dotyczącą potencjalnego wpływu Umowy o wolnym handlu na prawa człowieka i zrównoważony rozwój.

Przed negocjacjami i w ich trakcie państwa członkowskie UE były również regularnie informowane i regularnie zasięgano ich opinii ustnie i pisemnie na temat różnych aspektów negocjacji za pośrednictwem działającego przy Radzie Komitetu ds. Polityki Handlowej. Także Parlament Europejski był regularnie informowany i zasięgano jego opinii za pośrednictwem Komisji Handlu Międzynarodowego (INTA), a przede wszystkim grupy monitorującej ds. umowy o wolnym handlu UE–Wietnam. Teksty stopniowo przygotowywane podczas negocjacji na bieżąco przedstawiano obu instytucjom.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Ocena wpływu Umowy o wolnym handlu między UE a ASEAN na zrównoważony rozwój została przeprowadzona przez zewnętrznego wykonawcę – firmę Ecorys.

- **Ocena skutków**

W ocenie wpływu Umowy o wolnym handlu między UE a ASEAN na zrównoważony rozwój, przeprowadzonej przez zewnętrznego wykonawcę i zakończonej w 2009 r., stwierdzono, że ambitna umowa o wolnym handlu UE–ASEAN przyniosłaby istotne pozytywne skutki (pod względem PKB, dochodu, handlu i zatrudnienia) zarówno dla UE, jak i dla Wietnamu. Skutki pod względem dochodu narodowego po stronie UE oszacowano na 13 mld EUR, a po stronie Wietnamu – na 7,6 mld EUR.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Umowa o wolnym handlu i Umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem nie są przedmiotem procedur REFIT. Zawierają jednak postanowienia, które uproszczą procedury handlowe i inwestycyjne, zmniejszą koszty związane z wywozem i inwestycjami i w związku z tym umożliwią większej liczbie małych firm prowadzenie działalności na obu rynkach. Do spodziewanych korzyści należą: mniej uciążliwe przepisy techniczne, wymogi zgodności, procedury celne i reguły pochodzenia, ochrona praw własności intelektualnej i obniżenie kosztów postępowania sądowego w ramach systemu sądów ds. inwestycji, gdy skarżącym są MŚP.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek nie ma wpływu na ochronę praw podstawowych w Unii.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Umowa o wolnym handlu UE–Wietnam będzie miała wpływ finansowy na budżet UE po stronie dochodów. Szacuje się, że z chwilą pełnego wykonania Umowy wartość niepobranych należności celnych może sięgnąć kwoty 1,7 mld EUR. Szacunki są oparte na średniej wielkości przywozu przewidywanego na 2035 r. w przypadku braku Umowy i odpowiadają rocznej utracie dochodów wynikającej ze zniesienia ceł nakładanych przez UE na przywóz pochodzący z Wietnamu.

Oczekuje się, że Umowa o ochronie inwestycji UE–Wietnam będzie miała wpływ finansowy na budżet UE po stronie wydatków. Umowa ta będzie trzecią umową UE (po kompleksowej umowie gospodarczo-handlowej UE–Kanada i umowie UE–Singapur), w której przewidziano system sądów ds. inwestycji do rozstrzygania sporów między inwestorami a państwami.

[4] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154236.pdf

Począwszy od 2019 r., przewiduje się dodatkowe roczne wydatki w kwocie 700 000 EUR (z zastrzeżeniem wejścia w życie Umowy) na sfinansowanie stałej struktury obejmującej sąd pierwszej instancji i sąd apelacyjny. Jednocześnie Umowa wiąże się z wykorzystaniem zasobów administracyjnych w ramach linii budżetowej XX 01 01 01 (Wydatki związane z pracującymi w instytucji urzędnikami i pracownikami zatrudnionymi na czas określony), biorąc pod uwagę, że według szacunków jeden administrator zostanie przypisany, w ramach ekwiwalentu pełnego czasu pracy, do zadań określonych w Umowie. Jest to opisane w ocenie skutków finansowych regulacji i podlega wskazanym tam warunkom.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Umowa o wolnym handlu UE–Wietnam i Umowa o ochronie inwestycji UE–Wietnam zawierają przepisy instytucjonalne określające strukturę organów wykonawczych, które mają stale monitorować wdrożenie, funkcjonowanie i skutki tych umów. Jako że umowy te są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych UE i Wietnamu regulowanych umową o partnerstwie i współpracy (UPiW), wspomniane struktury stanowić będą część wspólnych ram instytucjonalnych z UPiW.

Rozdział Umowy o wolnym handlu dotyczący kwestii instytucjonalnych ustanawia Komitet ds. Handlu, którego głównym zadaniem jest nadzorowanie i ułatwianie wykonania i stosowania tej Umowy. Komitet ds. Handlu składa się z przedstawicieli UE i Wietnamu, którzy będą się spotykać co dwa lata lub na żądanie jednej ze stron. Komitet ds. Handlu będzie nadzorować pracę wszystkich specjalnych komitetów i grup roboczych ustanowionych na mocy Umowy (Komitet ds. Handlu Towarami, Komitet ds. Ceł; Komitet Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych; Komitet ds. Inwestycji, Handlu Usługami, Handlu Elektronicznego i Zamówień Rządowych; Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju; grupa robocza ds. praw własności intelektualnej, w tym ds. oznaczeń geograficznych; grupa robocza ds. pojazdów silnikowych oraz części do nich).

Komitet ds. Handlu ma również za zadanie komunikowanie się z wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, w tym z przedstawicielami sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego, w kwestiach dotyczących funkcjonowania i wykonania Umowy. Obie strony uznają w Umowie znaczenie przejrzystości i otwartości oraz zobowiązują się do brania pod uwagę opinii społecznej, aby przy wykonywaniu Umowy uwzględniać różne perspektywy.

Rozdział Umowy o ochronie inwestycji dotyczący kwestii instytucjonalnych ustanawia komitet, którego głównym zadaniem jest nadzorowanie i ułatwianie wykonania i stosowania tej Umowy. Oprócz innych zadań komitet ten może, pod warunkiem spełnienia przez każdą ze stron jej odpowiednich wymogów prawnych i dopełnienia procedur prawnych, podjąć decyzję o wyznaczeniu członków sądów ds. inwestycji, ustalić ich miesięczne wynagrodzenie oraz przyjąć wiążące interpretacje Umowy.

Jak podkreślono w komunikacie „Handel z korzyścią dla wszystkich”, Komisja przeznacza coraz większe zasoby na skuteczne wdrażanie i egzekwowanie umów w sprawie handlu i inwestycji. W 2017 r. Komisja opublikowała pierwsze roczne sprawozdanie z realizacji umów o wolnym handlu. Głównym celem sprawozdania jest przekazanie obiektywnego obrazu sytuacji w zakresie realizacji unijnych umów o wolnym handlu, z podkreśleniem poczynionych postępów i niedociągnięć, którymi należy się zająć. Sprawozdanie ma służyć za podstawę otwartej debaty oraz zaangażowania państw członkowskich, Parlamentu

Europejskiego i szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego w funkcjonowanie umów o wolnym handlu i we wprowadzanie ich w życie. Coroczna publikacja sprawozdania pozwoli na regularne monitorowanie postępów, jak również na odnotowanie, w jaki sposób rozwiązano kwestie priorytetowe. Sprawozdanie obejmie Umowę o wolnym handlu UE–Wietnam od momentu jej wejścia w życie.

- **Wdrożenie w UE**

Konieczne będzie podjęcie określonych działań, by zapewnić wykonanie Umowy. Działania takie zostaną podjęte odpowiednio wcześnie w celu stosowania Umowy. Do działań tych należy rozporządzenie wykonawcze Komisji, które ma zostać przyjęte zgodnie z art. 58 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 952/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny, otwierające kontyngenty taryfowe przewidziane w Umowie.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Negocjując **Umowę o wolnym handlu UE–Wietnam**, Komisja starała się osiągnąć dwa podstawowe cele: po pierwsze, zapewnić podmiotom gospodarczym z UE możliwie najlepsze warunki dostępu do wietnamskiego rynku; po drugie, zapewnić cenny drugi punkt odniesienia (po umowie z Singapurem) dla innych negocjacji prowadzonych przez UE w tym regionie.

Oba te cele zostały w pełni osiągnięte: Umowa wykracza poza istniejące zobowiązania podjęte w ramach WTO w wielu obszarach, takich jak usługi, zamówienia, bariery pozataryfowe oraz ochrona praw własności intelektualnej, w tym oznaczeń geograficznych. We wszystkich tych obszarach Wietnam zgodził się również przyjąć nowe zobowiązania, które znacznie wykraczają poza to, do czego zobowiązał się w innych umowach, w tym we wszechstronnym i progresywnym porozumieniu o partnerstwie transpacyficznym (CPTPP).

Zgodnie z celami przedstawionymi w wytycznych negocjacyjnych Komisja zapewniła:

1) kompleksową liberalizację rynków usług i inwestycji, w tym przekrojowe zasady wydawania pozwoleń i wzajemnego uznawania dyplomów oraz sektorowe przepisy mające na celu zapewnienie równych warunków działania dla przedsiębiorstw unijnych;

2) nowe możliwości przetargowe dla oferentów z UE w Wietnamie, który nie jest stroną Porozumienia w sprawie zamówień publicznych WTO;

3) zniesienie barier handlowych o charakterze technicznym i regulacyjnym, mających zastosowanie w handlu towarami, takich jak powielanie badań, w szczególności dzięki propagowaniu korzystania z norm technicznych i regulacyjnych znanych w UE w sektorach pojazdów silnikowych, produktów leczniczych i wyrobów medycznych, a także zielonych technologii;

4) ułatwiający handel system zatwierdzania europejskiej żywności na wywóz do Wietnamu w oparciu o normy międzynarodowe;

5) zobowiązanie Wietnamu do ograniczenia lub zniesienia ceł na przywóz z UE oraz tańszy dostęp dla europejskich przedsiębiorstw i konsumentów do produktów pochodzących z Wietnamu;

6) wysoki poziom ochrony praw własności intelektualnej, w tym w odniesieniu do egzekwowania tych praw, także na granicy, a także poziom ochrony oznaczeń geograficznych UE wykraczający poza postanowienia TRIPS (tzw. TRIPS-plus);

7) kompleksowy rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju, mający na celu zapewnienie, by handel wspierał prawa pracy, ochronę środowiska oraz rozwój społeczny, a także by propagował zrównoważoną gospodarkę leśną i zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi. Rozdział ten zawiera zobowiązania dotyczące skutecznego stosowania norm międzynarodowych oraz dotyczące wysiłków prowadzących do ratyfikacji szeregu konwencji międzynarodowych. Określa również, w jaki sposób partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie będą zaangażowani w jego wdrażanie i monitorowanie jego realizacji oraz

8) sprawne mechanizmy rozstrzygania sporów za pośrednictwem panelu arbitrażowego lub z pomocą mediatora.

Umowa o ochronie inwestycji UE–Wietnam zapewni wysoki poziom ochrony inwestycji, gwarantując jednocześnie UE i Wietnamowi prawa do stanowienia przepisów i realizacji uzasadnionych celów polityki publicznej, takich jak ochrona zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i środowiska.

Umowa zawiera wszystkie innowacje związane z nowym podejściem UE do ochrony inwestycji i mechanizmy ich egzekwowania, które nie występują w 21 istniejących dwustronnych umowach inwestycyjnych zawartych przez Wietnam i państwa członkowskie UE. Bardzo istotną cechą Umowy o ochronie inwestycji jest to, że zastępuje ona, a tym samym poprawia, 21 istniejących dwustronnych umów inwestycyjnych.

Zgodnie z celami zawartymi w wytycznych negocjacyjnych Komisja zadbała o to, by inwestorzy z UE i ich inwestycje w Wietnamie byli sprawiedliwie i równo traktowani i nie byli dyskryminowani w porównaniu z podobnymi inwestycjami wietnamskimi. Jednocześnie Umowa o ochronie inwestycji zapewnia inwestorom unijnym i ich inwestycjom w Wietnamie ochronę przed wywłaszczeniem, chyba że jest ono prowadzone w celach publicznych, zgodnie z odpowiednimi procedurami, w sposób niedyskryminujący i w zamian za szybką, odpowiednią i skuteczną rekompensatę według godziwej wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji.

Również zgodnie z wytycznymi negocjacyjnymi Umowa o ochronie inwestycji wynegocjowana przez Komisję będzie dawała inwestorom możliwość korzystania z nowoczesnego i zreformowanego mechanizmu rozstrzygania sporów dotyczących inwestycji. System ten zapewnia przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony inwestycji i zmierza do zapewnienia równowagi między ochroną inwestorów w sposób przejrzysty a zagwarantowaniem państwu prawa do wprowadzania regulacji w celu realizacji celów polityki publicznej. Umowa ustanawia stały międzynarodowy i w pełni niezależny system rozstrzygania sporów, składający się ze stałego sądu pierwszej instancji i sądu apelacyjnego, które prowadzić będą postępowania dotyczące rozstrzygania sporów w sposób przejrzysty i bezstronny.

Komisja zdaje sobie sprawę, że ważne jest osiągnięcie równowagi między dalszymi działaniami zmierzającymi do reformy unijnej polityki inwestycyjnej a wątpliwościami państw członkowskich UE dotyczącymi ewentualnego wykonywania kompetencji dzielonych w tych kwestiach. Z tego względu Komisja nie zaproponowała tymczasowego stosowania Umowy o ochronie inwestycji. Jeżeli jednak państwa członkowskie chciałyby, aby Komisja

przedstawiła wniosek w sprawie tymczasowego stosowania Umowy o ochronie inwestycji, Komisja jest gotowa to uczynić.

2018/0356 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 91 ust.1, art. 100 ust. 2 i art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 6 lit. a) pkt (v) i art. 218 ust. 7,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z decyzją Rady nr [XX][5] w dniu [XX XXX 2019 r.] podpisano Umowę o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu („Umowa"), z zastrzeżeniem jej zawarcia w późniejszym terminie.

(2) Na podstawie art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy upoważnić Komisję do zatwierdzania, w imieniu Unii, stanowiska, jakie ma zostać zajęte wobec pewnych zmian do Umowy, które mają być przyjęte w drodze procedury uproszczonej na podstawie art. 9.20 Umowy lub w odniesieniu do wykazu podmiotów zawartego w sekcjach od A do C w załącznikach 9-A i 9-B do Umowy, na podstawie art. 9.23 Umowy, w Komitecie ds. Inwestycji, Handlu Usługami, Handlu Elektronicznego i Zamówień Rządowych.

(3) Umowę należy zatwierdzić w imieniu Unii.

(4) Zgodnie z art. 17.20 Umowa nie przyznaje w Unii praw osobom ani nie nakłada na osoby obowiązków innych niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na mocy międzynarodowego prawa publicznego,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym w imieniu Unii zatwierdza się Umowę o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu („Umowa").

Tekst Umowy dołącza się do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Do celów art. 9.20 i 9.23 Umowy zmiany lub poprawki dotyczące sekcji od A do D oraz F w załącznikach 9-A i 9-B do Umowy są zatwierdzane przez Komisję w imieniu Unii.

[5] [Wpisać odesłanie]

Artykuł 3

Przewodniczący Rady wyznacza osobę upoważnioną do wystosowania w imieniu Unii powiadomienia, o którym mowa w art. 17.16 ust. 2 Umowy, w celu poinformowania o wyrażeniu przez Unię zgody na przyjęcie zobowiązań wynikających z Umowy[6].

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

[6] Data wejścia w życie Umowy zostanie opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przez Sekretariat Generalny Rady.